

Sadakat mı dediniz!

Yayınlanma Tarihi: 30 Temmuz 2017

Kur'an'ın üzerinde en çok durduğu konulardan biri Yüce Allah'ın gönderdiği vahiylerin bizzat inananlar tarafından ihanete uğramasıdır. Kur'an'ın üçte birinden daha fazlası kitap ve Resule muhatap kılınmış kavimlerin, uygarlıkların kıssalarından bahseder. Bu kıssaların en büyük özelliği hepsinin olumsuz örnek olmasıdır. Vahye muhatap kılınan kavimler arasında sonu iyi biten bir kıssa yok gibidir. Yusuf kıssası haricinde muhatapları ile birlikte mutlu sona ulaşan kavim yok gibidir.

Nuh uzun süre çırpınmış ama muhataplarından bir avuç insan dışında mutlu sona ulaşan olmamış. Daha sonra Nuh'la birlikte gemide olanların çocukları Nuh'un geride bıraktığı vahye (ki onunla yükselmişlerdir) ihanet etmiş, onu saptırmış, onu hafife almış, onu kendileri için yetersiz görmüşlerdir. Elde bulunan vahiy insanların değiştirmesi, tahrif etmesi, insan sözü karıştırmayı, gizlemesi yüzünden tanınmaz hale gelip insanlığa rehber olma özelliğini kaybettiğinde; Yüce Allah yine bir kitapla beraber Hud'u göndermiştir.

Hud elinde Allah'ın gönderdiği vahiylerle kavminin karşısına çıktığında kavminin cevabı şöyle olmuştu.

Şuara 26/136-137

قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَزَّتْ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ

Dediler ki, “öğüt versen de, vermesen de bizim için bir şey değişmez.

إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ

Zaten eskilerin huyu hep böyledir.

Böyle demişlerdi çünkü Hud yeni bir şeye çağırılmıyordu. Onları, Nuh'un getirdiklerine çağırıyordu. Yani onlara göre eskiye çağırıyordu. Onlarsa, Nuh'un getirdiklerine inanmış ama artık geçmişte kalan vahyi, zamana uyarlamak için daima geliştirmişlerdi. “Ne yaparsın ki vahiyler sınırlı olaylar sınırsızdı! Sınırsız olaylar karşısında vahiy kendini yenileyemiyor, zamana uyması için durmadan insan müdahalesi gerekiyordu! Vahyin arkasında yıllarını verdikleri kendilerine ait kurallar, yeni ibadet yöntemleri ile geniş bir müktesebat oluşturmuşlardı. Allah onları alemin en güçlüleri haline getirmişti. Doğru yolda olduklarının en büyük delili de işte buydu. Doğru yolda olmasalar Allah onlara tüm bu gücü verir miydi?

Hud yıllarca onları uydurdukları her şeyi terk edip sadece vahye uymaya çağırdı... Onlar ise her defasında şahane şehirlerini, muhteşem güçlerini, göz alıcı zenginliklerini ileri sürerek O'nu hafife aldılar. Hem bu kadar gelişmişlik içerisinde sadece vahye uymak akıllıca mıydı? Vahiy tek başına hayatın ihtiyaçlarını karşılamak için asla yetmezdi.

Derken vaat gerçekleşti. Sadece yedi gün ve sekiz gece süren bir fırtına ile yeryüzünden silindiler. Öyle ki şahane şehirlerinin kalıntıları tam 6000 yıl sonra yani milattan sonra 1998 de metrelerce l kumunun altında bulundu.

Sonra onlardan geriye kalanlar yani Hud’a inanlar, Hud’un insanlığa bıraktığı vahye sarıldılar. Çok kısa sürede göz kamaştırıcı parlaklıkta bir medeniyet kurdular. Mono blok granit kayalara şahane şehirler yaptılar, ticaret yollarını şehirlerine çevirdiler, geliştiler, zenginleştiler. Kaybedecek şeyleri çoğalınca yine ataları gibi yaptılar. Ellerindeki vahyi yorumlama, geliştirme ihtiyacı duydular. Vahiy onları sınırlıyordu, katıydı, her yerde sınırlar çiziyordu. Tamam benzeri yaratılmamış İrem şehrinden çıktıklarında ellerinde vahiyden başka hiçbir şeyleri yoktu. Sınırlara uymak kolaydı. O durumda o vahyi yaşamak çok basitti. Çünkü vahiy sade, kolay ve apaçıktı. Tıpkı kendi hayatları gibi. Ama şimdi hayat aynı sadelikte değildi, ilişkiler karmaşıklaşmış, problemler girift hale gelmiş, yepyeni sorunlar çıkmıştı. Vahiy yorumlanmalı çağa uygun hale gelmeliydi. Öyle de yaptılar...

Çok geçmeden hayatlarının rehberi olması gereken vahiy, sırtlarında anlaşılması zor, gizemli bir yüke dönüşmüştü. Onlara hem ağı bilen hem ihtiyaçları anlayan birileri lazımdı. Bunlar yaşadıkları ağ ile aralarında köprü kurmalıydılar. Aradıklarını bulmakta gecikmediler. Ama buldukları, bu vahiy ile aralarında köprü kurmadılar. Onlar bizzat köprünün kendisi oldular. Vahye ulaşmak için bunlardan geçmek gerekliydi. Ve yine beklenen oldu. Hud’a verilen vahiy tanınmaz hale geldi. O eski basitliği, açıklığı, sadeliği kalmamıştı. Onu anlamak için kendini köprü diye tanıtanlar bir köprüden çok, vahyin kendisi gibi davranıyorlardı. Vahyin noter memuru gibiydiler. Onların söyledikleri vahyin murat ettiği şeyler, onların emrettikleri Allah’ın emri yerine geçiyordu.

Yine Allah; soyunu sopunu bildikleri içerindeki en iyilerinden birini yeni bir vahiyle, Salih’i elçi olarak gönderdi. Onlara Allah’ın vahyine dönmelerini, vahyin onlara her konuda rehber olmaya yeteceğini, ona uyarlarsa hiçbir zaman sapmayacaklarını söyledi. Kulaklarına inanamadılar. Bu elçi düpedüz onlara sapıtmışsınız diyordu. Bu adam delirmiş miydi? Hani geçmişini bilmeseler, deli olduğuna kesin karar vereceklerdi. Ama onu iyi tanıyorlardı ve bu adam deli değildi.

Salih deli olmasa bile sözlerinin hiçbir gerçekliği yoktu. Bir kere onlar zaten, her zaman vahyi kendilerine rehber edinmişlerdi! Üstelik vahyi daha iyi anlayıp uygulamak için din adamları yani vahyi anlaşılır kılacak büyük adamlar da yetiştirmişlerdi ki bu adamlar gerçekten son derece muhterem insanlardı. Bu adamlar olmasa vahyi nasıl anlayacaklardı!..

Yığılmış binlerce problemi nasıl zeceklerdi. Onlar Allah ile aralarında tercüman gibiydiler. Evet tercüman. Allah şu hamalın, kölenin, işçinin, develerin peşinden giden tüccarın, evinde kocasını bekleyen kadının, ekmek yapan fırıncının, et kesen kasabın, taş yontan duvarcının konuştuğu dili mi konuşacaktı. O Allah’tı O’na herkesin anlayacağı şekilde basit konuşmak yaraşmazdı. O gizemli ve şifreli konuşmalıydı. İşte bu adamlarda

(ki her biri bir yıldız) Allah ile aralarında tercüman olmalıydılar. Onlarda, “Bu ulu kişilerin dediklerini bırakıp tek başına vahye nasıl sarılırız. Olacak iş değil!” dediler. Vahiy tek başına asla yetmez...

Vahyin tek başına yettiği o günler (ah ne güzel günlerdi o günler) ne yazık ki geçmişte kalmıştı. Hayat değişmiş, dünya değişmiş, insanlar değişmişti. Eskisine göre daha akıllı, daha modern, daha ileriydiler. Vahiy bu baş döndürücü hıza yetişmeliydi.

“Yok Salih senin dediğin eskilerin masalından başka bir şey değil.”

Salih ısrarla vahye dönmelerini söyledi durdu yıllarca. Onlara kendisine verilenin Hud’a verilenle aynı olduğunu söyledi. Hud’a verilen vahiy sayesinde böylesine zenginleştiklerini hatırlattı.

Araf 7/74

وَادْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا فَادْكُرُوا الْآلَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

Hatırlasanıza; Ad halkının ardından onların yerine sizi getirdi ve o toprağa yerleştirdi. Şimdi O’nun ovalarında köşkler kuruyor, dağlarını oyup evler yapıyorsunuz. Allah’ı (nimetlerini) hatırlayın da ortalığı birbirine katıp doğal düzeni bozmayın.”

Salih ne yapsa boşunaydı. Zaten sorun tam da bu değil miydi? Salih’in getirdiği şeyler yıllar önce Hud’un söylediklerinin tıpkısının aynısıydı. Oysa o günler çok gerilerde kalmış, ama kendileri çok ileri gitmişlerdi.

Hud 11/62

قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ

Dediler ki “Bak Salih! Daha önce aramızda, kendisine ümit bağlanan biriydin. Şimdi kalkmış, atalarımızın kulluk ettiğine kul olmamızı yasaklıyorsun? Biz senin bizi çağırdığın şeyden dolayı şüpheye düşüyor, endişeye kapılıyoruz.”

“Evet nasıl olurdu bu, geleneğimiz, törelerimiz, atalarımızın oluşturduğu müktesebatı nasıl terk edip eskiye ta Hud zamanına döneriz. Konuşmaların çok şüphe uyandırıcı, bu çağda bunu savunman anlaşılır gibi değil” dediler.

Sonrası yine mutsuz son!.. Bir tek çığlık onları hiç yaşamamış gibi yok etti. Şimdi yani 5500 yıl sonra o çok sevdikleri kayalara oyulmuş şehirleri; birkaç şımarık turistin, bakıp bir şey anlayacağını zanneden cahil profesörlerin, meraklı macera düşkünlerinin uğrağı olmuş durumda. Hazin ve iç burkan bir tablo gibi insanlığın hafızasının duvarlarına asılı duruyorlar.

Sonra insanlığın dönüm noktası kaderinin değiştiği bir zamana gelindi. Kesinlikle Salih’in torunlarından olan bir genç çıktı insanlığın içinden. Yumuşak huylu ama ilkesiz değil,

merhametli ama korkak değil, m¼cadeleci ama inatçı değil, iyiliksever ama tavizkar değil, sevgi dolu ama tutkun değil, m¼samahalı ama yılışık değil, cesur ama aptal değil, saygılı ama yağcı değil, içli ama pımpirik değil, c¼mert ama savurgan değil, m¼tevazi ama ezik değil, kararlı ama yıkıcı değil, dost canlısı ama çıkarıcı değil, sevimli ama soytarı değil, soylu ama kibirli değil, zeki ama tilki değil, öğretilici ama buyurgan değil, söyleyen ama bıktıran değil, delikanlı ama hafif değil...

Ne dense az gelen bu genç delikanlı, insanlığın mutsuzlukla dolu defterine mutlu umut dolu bir şeyler yazmak istiyordu. Dedeleri Nuh, Hud, Salih ne demişse O'da onları söylüyordu. Ne fazla ne eksik.

Namı dünyayı titreten bir hük¼mdarın, g¼m¼ş gibi parlayan şehirlerinde, en görkemli tapınağın gölgesinde yaşıyordu. Tepesinde Tanrı Nanna adına dikilmiş göklere uzanan bir kule, yanı başında kulenin görkemli galerisine taştan Tanrı sembolleri yapan bir baba...

Taştan tanrıları yonta yonta taş gibi sertleşmiş ellerini tuttu babasının. “Babacığım” dedi içli bir sesle. “Bu putlar ne”? Bunlardan, bunların temsil ettiklerinden İlah olmaz ki. Sen ne kadar güzel yontsan da sonuçta bunlar taş, bunların temsil ettikleri ise yaratılmış kul. Babacığım bunlardan İlah olmaz. Ne bunlar ne bunların temsil ettikleri, çağırırsan duymaz, dua etsen duan taş duvarlarda ve bu heykellerde yankılanıp sana döner, hasta olsan şifa vermez, dertte olsan deva göstermez. Bunları bırak baba. Sana ne faydası ne zararı olmayan bu şeyleri bırak. Bana uy. Ben Alemlerin Rabbinin elçisiyim. Babacığım ne olur bırak bunları.

Bir evlat babasına bu kadar babacığım der de, babasından sıcak bir oğulcuğım beklemez mi? Bekler elbet. Sıcak bir bakışla, sevecen bir gülümsemeyle oğulcuğım demesini bekler elbet. Evlat her zaman evlattır. Ne kadar büyüse de babasının kırışmış ellerinin saçlarında dolaşması güven verir. Baba evlat için gölgesine sığındığı bir ağaçtır, arkasına saklanacağı dağdır, koşup kucağında kaybolacağı engin ve huzurlu vadidir, vahşi hayat yolunda en güvenle tutulan eldir, yanında küçük olmaktan hoşlanılan tek insandır, vahşi çölde takip ettiği iz, çatlamış dudaklarla kana kana içilen pınardır, hayatın kökeni, geçmişin köşe taşı, geleceğin lambasıdır. Evlat resul olsa da evlattır. Babacığım der de oğulcuğım denmesini beklemez mi? Bekler hem de nasıl bekler.

Ama İbrahim boşuna bekledi. Bu genç delikanlı bir daha babasından asla oğlum sözünü duyamadı. Taşlardan daha katı, buzullardan daha soğuk bir sesle galerinin heykellerine çarpan sesi çınladı babasının; “Defol git uzaklaş benden, senin gibi İlahlarıma saygısızlık yapan evladım yok benim. Defol git! Yoksa bu taşlarla kafanı patlatırım.” Kurban etmeyi ilk babasından öğrendi. Babası umutla “oğulcuğım” demeyi bekleyen evladını putlara, İbrahim ise yüreğindeki baba sevgisini Allah’a kurban verdi. Yüreğinin en belirgin köşesi kesilmişti. Allah’ın görünmez sunaklarında, bıçak olmadan, kan akmadan en acıtıcı kurbanın ne olduğunu öğrendi. Allah için yüreğindeki baba sevgisini kurban veren evlattan ne mi olur?

İbrahim olur İbrahim!

İbrahim demek ne mi?

İnsanlığın babası!

Evet genç İbrahim oğulsuz, kızsızdı ama babasını kurban verdiğiğinde birden ihtiyarlamış, büyümüştü. Başında gençlik dumanları hiç esmedi, süfli duygular yanına hiç uğramadı, gözleri tutkularını peşinden hiç sürüklemedi, içinde gençlik ateşi hiç yanmadı.

Ama devasa hendekte kendisini yakmak için dizilen odunlar çoktan alev almıştı. O ateşin kıyısında bir kurban daha verdi İbrahim. Hayatını.

Enam 6/162

قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

De ki “Benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm, varlıkların Rabbi olan Allah içindir.

Bundan sonrası yoktu O’nun için. Rabbin görünmez sunaklarında kan akıtmadan, bıçak kullanmadan en acıtıcı kurbanlardan birini daha vermişti İbrahim.

Ateşin Rabbi kurbanını kabul etmişti. İbrahim’in Rabbi kurbanı almak için değil vermek için isterdi. Rabbe verilen kurban yok olup gitmez, çoğalıp geri gelirdi. Öyle de oldu. Hayatını kurban verdiği Rabbi ona hayatını geri verdiği gibi, bir hayatta fazladan vermişti. İsmail.

Kurban vere vere bilgeleşen bu adam bir kurban daha verecekti. Doğduğu, büyüdüğü, serpilip geliştiği memleketini. Vatan da görünmez sunaklarda kurban olmuştu.

Vatansız, sığınaksız dolaştı durdu. Bir yerde eğleşemedi, gönlü bir yere ısınamadı. Develerin sırtına yüklediği şey evinin barkının yükü değil, hayatıydı. Develer, sırtlarına yüklenmiş İbrahim’in hayatını oradan oraya taşıdı. Kâh bir dağ kenarında kâh bir pınarın başında kâh bir vahanın gölgesinde kâh kumlarla kaplı kızgın çöllerde aktı durdu hayat. Kucağında oynayan sevimli İsmail bir teselli gibi geliyordu ona.

Fakat bir kurbanın daha zamanı gelmişti. Göklerin sunağına bu kez aile yerleştirilmişti. İsmail’i ve anasını alıp yollara düştü. Uzun ve zorlu bir yürüyüşten sonra dağlar arasında hiçbir ekini olmayan hatta neredeyse ot bile bitmeyen bir vadide durdu. Acele acele kumları eşeledi. Yeşil renkli kayalara ulaşınca durdu. Aradığını bulmuştu. Rab git demişti, o gelmişti, Rabbi kazacağı yeri göstermişti o da kazmıştı. Burası Nuh tufanında kaybolan insanlık için kurulan ilk evin olduğu yerdi ve o yeşil kayalar onun temeliydi. Allah ona göstermişti.

Hac 22/26

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

İbrahim’e Beyt’in yerini gösterdiğimiz zaman, “Bana bir şeyi ortak sayma; tavaf edenler, kıyam, rûku ve secde edenler için Beytimi temiz tut” demiştik.

Ama insanlık için kurulan ilk evin yerini gösteren Rab, ailesini burada bırakıp gitmesini söylemişti. Arkasından bağırarak Hacer haklı olarak, “Bizi kime bırakıp gidiyorsun!” diye bağırıyordu. Onun o bağırışını İbrahim “bizi kime kurban ediyorsun” şeklinde anlamıştı ve vereceği tek cevabı vermişti.

Rabbime Hacer, Rabbime!..

Aile de görünmez sunaklarda hiç kan akıtmadan, bıçak kullanmadan kurban edilmişti. İbrahim neye sarılsa Rab onu ondan alıyordu. Uzun süre İsmail’in kıvrıkcık saçlarındaki koku burnundan, sevimli yüzünün görüntüsü hayalinden gitmedi. Kim bilir belki de onda babasının bir zamanlar kendisine oğulcuğum demeyen kalbini görüyor ve korkuyordu. Bir oğulcuğum duyamamıştı. Şimdi oğulcuğum diyemeyen kendi idi. Ama şimdi hasret kaldığı sözcük oğulcuğum değil babacığım olmuştu. Yıllarca yüreği kesile kesile bitme noktasına gelmişti. Yüreğinden geriye küçük bir parça kalmıştı ve o parça İsmail’in babacığım demesi için titriyordu.

Heyhat! Olmadı. Yüreğinden geriye kalan son parça da görünmez sunaklara yatırıldı. Ama bu sefer bıçak vardı kan vardı. Sunağa İsmail mi, İbrahim’in yüreğinden kalan son parça mı yatırıldı kim bilebilir ki.

Ama şu kesindi. İbrahim’in yüreğinde kurban verecek bir şey kalmamıştı. Ne kadar da uysal bir kurbandı İsmail. Boynunu bıçağa uzatmış bekliyordu. Debelenmiyor, bağırıyor, karşı çıkmıyordu. Sadece “babacığım” diyordu. Her bir harfi en keskin bıçaklardan daha keskin bu söz İbrahim’in yüreğinin kalan yerini acıta acıta kesiyordu. Hangisi acıydı. İsmail’i bıçağa vermek mi? Yoksa gönülden çıkan bir sesle “babacığım” demesini duymak mı!

İbrahim’in sıkı sıkıya tuttuğu bıçak dile gelseydi, İsmail’i mi yoksa İbrahim’in yüreğini mi kestiğini o söylerdi. Ama konuşmadı bıçak. İbrahim’in elinde boynu bükük bir kul gibiydi. Bıçak kalktı. İşte o an insanlığın kaderi değişti. İbrahim artık kesinlikle insanlığın babası, İsmail ise insanlığın ta kendisi olmuştu. El havadaydı ve inmek üzereydi. O an birileri bıçağı tutan havadaki elle, kesilecek boyun arasındaki mesafe ne kadardır diye bir soru sorsaydı, İbrahim ne cevap verirdi acaba? Sahi İbrahim o mesafe ne kadardır?

Saffat 37/104

وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ

O zaman ona; “Ey İbrahim!” diye seslendik.

Rabbin sana seslenecek kadardır. Bu mesafe metrelerle, santimlerle ölçülmez. Bu mesafe Allah’a yakınlıkla ölçülür. Bu mesafe vahiyle ölçülür.

“Dur” dedi Rab. “Dur İbrahim sen artık insanlığın babasisin. Kese kese bitirdiğin yüreğini sana geri veriyorum. Artık oraya insanlık sığar.

Babası İbrahim’e oğulcuğum demedi mi! Zararı yok insanlık İbrahim’e babacığım der.

Vatansız mı kaldı! Zararı yok yeryüzündeki tüm şehirlerin anası sana vatan olur.

Evin mi yok! Zararı yok insanlığın ilk evi evin olur.

Ailen mi yok! Zararı yok tüm elçiler senin ailen, senin torunun.

İsmail’i Kurban mı ettin! Zararı yok İshak’la beraber geri döner.

Aidiyetin mi yok! Zararı yok herkes sana ait olmak için can atar.

Komşun mu yok! Zararı yok insanlık sana komşu olur.

Dostun mu yok!..

Nisa 4/125

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا

Kimin dini, samimi olarak kendini Allah’a vermiş olanın dininden güzel olabilir? O (kişi), İbrahim’in dosdoğru dinine uymuştur. Allah, İbrahim’i dost edinmiştir.